

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžso/12/2016
Identifikačné číslo spisu: 8014200130
Dátum vydania rozhodnutia: 28.11.2017
Meno a priezvisko: JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8014200130.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci žalobcu: C. F. - ARTIMA, so sídlom Centrálna 632/7, 089 01 Svidník, IČO: 46 022 546, zast. JUDr. Dušanom Remetom, advokátom, so sídlom Masarykova 2, 080 01 Prešov proti žalovanej: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom Ulica 29. augusta č. 8 a 10, 813 63 Bratislava, za účasti: 1/ S. W., bytom G. X/XX, XX-XXX W., Poľská republika a 2/ N. M. G., bytom T. H. XX/XX, XX-XXX Y., Poľská republika, obaja zast. opatrovníkom Annou Zvijakovou, Okresný súd Prešov, Grešova 3 o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správneho orgánu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 5. augusta 2015 č. k. 16Scud/2/2014-34, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 5. augusta 2015 č. k. 16Scud/2/2014-34 p o t v r d z u j e .

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.
Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č. 46702-2/2013-BA z 03.12.2013 (ďalej na účely rozsudku len „napadnuté rozhodnutie č. 1“) žalovaná ako odvolací orgán podľa § 179 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) v zmysle § 218 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Prešov č. 22835-16/2013-PO z 14.08.2013 vo veci vzniku sociálneho poistenia (ďalej na účely rozsudku len „prvostupňové rozhodnutie“, resp. „prvostupňový orgán“) a administratívne odvolanie žalobcu zamietla.

2. Rozhodnutím č. 52598-3/2013-BA z 10.12.2013 (ďalej na účely rozsudku len „napadnuté rozhodnutie č. 2“, napadnuté rozhodnutie č. 1 a č.2 spolu ďalej ako „napadnuté rozhodnutia“) žalovaná ako odvolací orgán podľa § 179 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) v zmysle § 218 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Prešov č. 22839-50/2013-PO z 16.08.2013 vo veci vzniku sociálneho poistenia (ďalej na účely rozsudku len „prvostupňové rozhodnutie“, resp. „prvostupňový orgán“) a administratívne odvolanie žalobcu zamietla.

3. Žalovaná s poukazom na ustanovenia § 3 ods. 1 písm. a), § 4 ods. 1, § 7 ods. 1 písm. c), §14 ods. 1 písm. a), § 15 ods. 1 písm. a) ako aj § 19 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. v napadnutých rozhodnutiach konštatovala, že pribratý účastník v 1. rade bol vedený v registri poistencov žalovanej ako zamestnanec žalobcu od 01.06.2012 do 31.07.2012 a pribratý účastník v 2. rade od 01.11.2011 do 30.09.2012. Žalobca je zapísaný v registri zamestnávateľov vedeného prvostupňovým orgánom od 01.02.2011.

4. Ďalej žalovaná vyzdvihla právny vplyv Nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a členov ich rodín, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva, ako aj Nariadenia z 21. marca 1972, ktorým sa stanovuje postup pri vykonávaní nariadenia (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov a ich rodiny, ktorí sa pohybujú rámci spoločenstva, po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie na napadnuté rozhodnutie.

Následne poukázala na nové koordinačné nariadenia, t.j. Nariadenie (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej na účely rozsudku len „základné nariadenie“) a vykonávacie nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009, ktorým sa vykonáva základné nariadenie (ďalej na účely rozsudku len „vykonávacie nariadenie“), ktoré sa uplatňujú od 01.05.2010.

5. V súvislosti s prejednávanou vecou žalovaná najmä poukázala na čl. 13 základného nariadenia, ktorý ako kolízna norma vymedzuje právny poriadok, ktorému podlieha osoba vykonávajúca činnosti s charakterom práce v dvoch alebo viacerých členských štátoch.

Vo vzťahu k pracovným činnostiam zanedbateľného rozsahu, tieto žalovaná vymedzila ako činnosti, ktoré sa vykonávajú trvalo, avšak z hľadiska času a hospodárnej návratnosti sú nepodstatné.

6. Čo sa týka skutkového stavu, žalovanej bola doručená informácia z poľskej inštitúcie sociálneho zabezpečenia (Zakład Ubezpieczeń Społecznych - ďalej na účely rozsudku len „poľská inštitúcia ZUS“), že v posledných rokoch vznikli firmy v iných členských štátoch, ktoré, hoci sprostredkujú pre poľské samostatne zárobkovo činné osoby zamestnanie, tak sa zrejme chcú vyhýbať plateniu odvodov na sociálne zabezpečenie ZUS z podnikania v Poľskej republike.

V uvedenej súvislosti prvostupňový orgán vykonal v priebehu roku 2013 viaceré kontroly u zamestnávateľa (ďalej na účely rozsudku len „kontroly“, resp. všeobecne „kontrola“) so zameraním na splnenie podmienok pre určenie registrovaného sídla alebo miesta podnikania (viď rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Planzer Luxembourg Sarl sp.zn. C-73/06) ako aj na overenie reálneho výkonu činností zamestnancov zamestnávateľa.

7. Z výsledkov hore uvedenej kontroly aj pre žalovanú vyplýva, že sídlo zamestnávateľa, uvedené vo výpise z obchodného registra, nespĺňa základné kritéria registrovaného sídla spoločnosti, a tiež sa nepodarilo preukázať reálny výkon činnosti pribratých účastníkov ako zamestnancov.

8. V napadnutom rozhodnutí č. 1 žalovaná konštatovala, že kontrolou zameranou na preverenie reálneho výkonu činností zamestnancov na území Slovenskej republiky sa nepodarilo preukázať na základe relevantných skutočností, že na zamestnanca žalobcu (pribratého účastníka v 1. rade) sa v období od 01.06.2012 do 31.07.2012 vzťahuje slovenská legislatíva, a preto prvostupňový orgán rovnako ako aj žalovaná rozhodla, že zamestnancovi povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti v období od 01.06.2012 do 31.07.2012 podľa slovenskej legislatívy

ne vzniklo.

9. V napadnutom rozhodnutí č. 2 žalovaná konštatovala, že kontrolou zameranou na preverenie reálneho výkonu činnosti zamestnancov na území Slovenskej republiky sa nepodarilo preukázať na základe relevantných skutočností, že na zamestnanca žalobcu (pribratého účastníka v 2. rade) sa v období od 01.11.2011 do 30.09.2012 vzťahuje slovenská legislatíva, a preto prvostupňový orgán rovnako ako aj žalovaná rozhodla, že zamestnancovi povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti v období od 01.11.2011 do 30.09.2012 podľa slovenskej legislatívy nevzniklo.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

A)

10. Proti rozhodnutiam žalovanej podal žalobca na Krajský súd v Prešove žaloby z 29.01.2014 a 11.02.2014.

Najmä brojil proti nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia a porušeniu zásady dvojnásťnásťnosti konania. Ďalej žalobca poukázal na skutočnosť, že rozhodnutia neboli vydané v zákonnej lehote a bol porušený princíp rovnakého zaobchádzania. Rovnako mal za to, že kontrola vykonaná zo strany správneho orgánu ohľadne skúmania výkonu činnosti zamestnancov žalobcu bola vykonaná nezákonne, nakoľko do kompetencie žalovanej resp. jej pobočky nepatrí kontrola výkonu práce a pracovnoprávných vzťahov.

11. Žalobca v žalobách odkázal na Praktickú príručku - právne predpisy, ktoré sa vzťahujú na zamestnancov v Európskej únii, európskom hospodárskom priestore a vo Švajčiarsku (ďalej na účely rozsudku len „príručka“), podľa ktorej je podľa názoru žalobcu uplatniteľnou legislatívou vo vzťahu k právnemu posúdeniu zamestnancov žalobcu legislatíva Slovenskej republiky, nakoľko sa na jej území nachádza registrované sídlo podnikania.

12. Žalovaná vo svojom vyjadrení k žalobe žiadala žaloby ako nedôvodné zamietnuť. Vo svojich argumentoch vychádzala z citácie relevantných ustanovení základného nariadenia ako aj vykonávacieho nariadenia.

B)

13. Uznesením Krajského súdu v Prešove z 31.03.2015 č.k. 16Scud/2/2014-16 bol do konania podľa § 250 ods. 1 zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) pribratý zamestnanec žalobcu - S. W.. Uznesením Krajského súdu v Prešove z 31.03.2015 č.k. 16Scud/9/2014-16 bol do konania podľa § 250 ods. 1 zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) pribratý zamestnanec žalobcu - N. M. G..

14. Uznesením Krajského súdu v Prešove z 05.08.2015 č. k. 16Scud/2/2014-33 boli podľa § 112 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 246c ods. 1 O.s.p. veci vedené na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 16Scud/2/2014 a 16Scud/9/2014 spojené s tým, že sa budú spoločne prejednávať pod sp. zn. 16Scud/2/2014.

15. Krajský súd v Prešove ako súd prvého stupňa preskúmal napadnuté rozhodnutie a po vykonanom pojednávaní žaloby žalobcu pri aplikácii § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol, konanie o návrhu na prerušenie konania zastavil a účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

16. Krajský súd v prvom rade zdôraznil ustanovenia O.s.p, ktoré za žalobcu definujú fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá bola ukrátená na subjektívnych právach, čo teda znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je žalobcom, musí byť súčasne aktívne legitimovaný hmotnoprávne. To znamená, že v jeho prípade musí ísť o skutočné ukrátenie na jeho subjektívnych právach. Nedostatok aktívnej hmotnoprávnej legitimácie, t.j. ak takáto osoba nebola ukrátená na svojich subjektívnych právach, má za

následok, že súd žalobu zamietne. Je rovnako treba rozlišovať aj procesnú legitímáciu, kedy ide o prípad, keď žalobca ani netvrdí ukrátenie na právach, avšak musí minimálne namietať, že rozhodnutie bolo nezákonné, inak by súd, ktorý je viazaný žalobcovým tvrdením, nemal čo preskúmať po stránke zákonnosti a viedlo by to k zastaveniu konania.

17. Žalobca tvrdil, že správne orgány nedodrжали zákonný postup, rozhodnutia sú nezákonné, arbitrárne, avšak v žalobe okrem nedodržania zákonnej lehoty na vydanie napadnutých rozhodnutí netvrdí, žiadne porušenie jeho subjektívnych práv. Je síce pravdou, že pri vydávaní rozhodnutia neboli dodržané procesné lehoty, avšak aj podľa názoru krajského súdu toto procesné pochybenie nemá vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, pretože podľa § 250i ods. 3 O.s.p. - pri preskúmaní zákonnosti a postupu správneho orgánu súd prihliadne len na tie vady konania pred správnym orgánom, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Zrušením žalobami napadnutých rozhodnutí len z tohto dôvodu by žalobca nedosiahol priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

18. Namiatané nezákonnosti postupu a rozhodnutí žalovanej, bez uvedenia konkrétnych porušení subjektívnych práv žalobcu, je pre rozhodnutie vo veci irelevantné. Je nesporné, že žalobca ako zamestnávateľ platil povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti. V tejto súvislosti krajský súd poukázal na tú skutočnosť, že zák. č. 461/2003 Z. z. v ustanovení § 145 ods. 1 upravuje, že Sociálna poisťovňa je povinná vrátiť poistné, ktoré bolo zaplatené bez právneho dôvodu fyzickej osobe alebo právnickej osobe povinnej odvádzať poistné alebo jej právnenmu nástupcovi do 30 dní od a) zistenia tejto skutočnosti Sociálnou poisťovňou alebo b) doručenia písomnej žiadosti fyzickej alebo právnickej osoby povinnej odvádzať poistné alebo jej právneho nástupcu. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia - právo na vrátenie poistného sa premlčí do desiatich rokov od posledného dňa kalendárneho mesiaca, v ktorom bola platba uvedená v odseku 1 a 2 a zúčtovaná na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici. Podľa ods. 4 tohto ustanovenia, poistné, ktoré je Sociálna poisťovňa povinná vrátiť, sa použije na zápočet pohľadávky Sociálnej poisťovne voči fyzickej osobe alebo právnickej osobe povinnej odvádzať poistné alebo voči jej právnenmu nástupcovi.

19. Napadnutými rozhodnutiami vzhľadom na vyššie uvedené nemohlo byť zasiahnuté do majetkovej sféry žalobcu.

Z obsahu žalôb je tak podľa názoru krajského súdu evidentné, že žalobca namieta iné porušenie svojich subjektívnych práv ako účastníka konania alebo porušenie práv zamestnancov.

20. Za nedôvodnú považoval súd námietku žalobcu, že prvostupňový orgán a žalovaná ako organizačné zložky sociálnej poisťovne neboli oprávnené vykonať v predmetnej veci kontrolu vo vzťahu k reálnemu výkonu zamestnania zamestnancami žalobcu.

21. Ani námietka žalobcu, že bola porušená zásada dvojnásťročnosti konania nie je podľa názoru krajského súdu dôvodná, pretože z obsahu predloženého administratívneho spisu je nepochybné, že žalovaná vo veci nerozhodovala na základe iných dôkazov ako tých, ktoré boli zistené pred prvostupňovým správnym orgánom. Konanie pred prvostupňovým orgánom a odvolacie konanie tvoria jeden celok, pričom je notoricky známou skutočnosťou, že prvostupňové a odvolacie konanie tvoria jeden celok. Podľa § 218 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu. Ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené nedostatky odstráni.

22. Po preskúmaní rozhodnutí správnych orgánov z dôvodov uvedených v žalobách krajský súd dospel k záveru, že vo vzťahu k žalobcovi subjektívne práva žalobcu porušené neboli, pretože v žalobách je namiatané porušenie subjektívnych práv zamestnancov žalobcu, ktorí žalobu nepodali, postavenie príbratého účastníka konania v zmysle § 250 ods. 1 O.s.p. nie je totožné s procesným postavením žalobcu a keďže postup žalovanej vo vzťahu k námietkam žalobcu bol v súlade so zákonom, krajský súd žaloby podľa § 250j ods. 1 O.s.p. ako nedôvodné zamietol.

23. Záverom krajský súd poznamenal, že sa v danom prípade nejedná ani o nerozlučné spoločenstvo žalobcu a ďalších účastníkov konania (zamestnancov), pretože z hmotnoprávnych ustanovení zákona č. 461/2003 Z. z. nevyplývajú pre žalobcu a zamestnancov žalobcu (ďalších účastníkov konania) rovnaké

práva a povinností.

III.

Odvolanie žalobcu/stanoviská

A)

24. Vo včas podanom odvolaní z 18.09.2015 (č.l. 41) proti rozsudku krajského súdu žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu napadol rozsudok krajského súdu a uviedol v zmysle § 205 O.s.p. ako odvolacie dôvody:

- prvostupňový súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam [§ 205 ods. 2 písm. d) O.s.p.] a
- rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.].

25. Následne odvolací súd sumarizuje odvolacie dôvody žalobcu:

- postupom žalovanej boli porušené aj subjektívne práva žalobcu, najmä porušenie práva na spravodlivý proces, ktoré zahŕňa aj právo na zákonné administratívne konanie, právo na fungovanie verejnej správy na princípe tzv. dobrej správy, právo na dodržanie základných zásad správneho konania, pričom žalobca namieta aj porušenie svojho subjektívneho práva vlastníť majetok, práva na podnikanie za rovnakých podmienok ako domáce subjekty a právo na dosahovanie zisku vlastnou činnosťou,
- žalobca nesúhlasí s odôvodnením rozhodnutia, že nedošlo k porušeniu princípu dvojinštančnosti konania, žalovaná vo svojom odvolacom rozhodnutí pojednáva o skutočnostiach, ktoré neboli predmetom dokazovania v prvostupňovom konaní a neboli súčasťou zisteného skutkového stavu, predovšetkým argumenty žalovanej súvisiace s nepreukázaním registrovaného miesta podnikania. Týmto postupom bolo žalobcovi odňaté jeho subjektívne právo brániť sa proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy,
- opätovne poukazuje na nezákonnosť vykonanej kontroly, najmä z dôvodu nedostatku kompetencie žalovanej na jej uskutočnenie, ako aj spôsob výkonu kontroly,
- žalobca má za to, že závery žalovanej o absencii reálneho výkonu činnosti zamestnancov žalobcu neobstoja z právneho ani skutkového hľadiska, nakoľko zamestnanci žalobcu pracujú mimo sídla, z preberania a distribúcie letákov má zamestnávateľ vyhotovené fotografické záznamy a vedú sa dochádzkové listy, čo jednoznačne preukazuje reálny výkon činnosti na území Slovenskej republiky, žalobca predložil tzv. reporty - dochádzky jednotlivých zamestnancov do práce,
- ďalej žalobca uviedol, že je registrovaným platcom DPH a pravidelne daňovému úradu podáva súhrnné výkazy a podáva aj daňové priznanie na daň z príjmu, z ktorých vyplýva, že žalobca reálne vykonáva činnosť,
- žalobca namieta, že sa krajský súd nevysporiadal s ďalšími jeho argumentmi ako porušenie princípu rovnakého zaobchádzania, či neprípustnou retroaktivitou,
- závery prijaté konajúcim súdom vo vzťahu k dôvodnosti žaloby žalobcu ako zamestnanca o nedostatočne zistenom skutkovom stave a nedostatku dôvodov v inom konaní sa bez pochyby týkajú aj žalobcu v tomto konaní ako zamestnávateľa, žaloba bola podaná žalobcom len z dôvodu účelnosti a rýchlosti, no v celom rozsahu a záujme a na prospech zamestnancov.

26. Žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobám žalobcu vyhovie a prizná mu náhradu trov prvostupňového aj odvolacieho konania.

B)

27. Z vyjadrenia žalovanej z 16.10.2015 (č.l. 48) vyplýva, že žalobca v odvolaní neuviedol také námietky ani právne relevantné dôvody, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zrušenie napadnutých rozhodnutí. Žalovaná sa naďalej pridržiava svojho písomného vyjadrenia, v ktorom zaujala stanovisko ku každej námietke žalobcu obsiahnutej v žalobe.

28. Ďalej žalovaná vo vyjadrení uviedla nasledovné:

- žalovaná nerozhoduje o odvodovej povinnosti žalobcu, ale o zániku sociálneho poistenia jeho

zamestnancov podľa slovenskej legislatívy, čo má za následok, že za týchto zamestnancov nebol povinný platiť poisťné, žalobca tým však nie je dotknutý na majetkových právach, žalovaná žalobcovi v I. rade nebráni využívať právo na podnikanie a dosahovanie zisku,

- žalovaná má za to, že na preukázanie reálneho výkonu činnosti zamestnancov na území Slovenskej republiky nepostačuje len formálnym spôsobom deklarovať podnikanie,
- ako inštitúcia zodpovedná za uplatňovanie koordinačných nariadení je toho názoru, že pri posudzovaní žiadosti je povinná preskúmať aj charakter činnosti danej spoločnosti,
- žalovaná neargumentuje tým, že je oprávnená vstupovať do pracovnoprávných vzťahov, ale poukazuje na skutočnosť, že je oprávnená kontrolovať splnenie podmienok na určenie uplatniteľnej legislatívy v súlade s koordinačnými nariadeniami, ktoré upravujú oblasť sociálneho zabezpečenia,
- žalovaná záverom uviedla, že každý účastník konania, ktorý sa cíti byť ukrátený na svojich právach je oprávnený podať žalobu, ak zamestnanec svoje právo neuplatnil, má žalovaná za to, že nebol dotknutý na svojich subjektívnych právach, pretože tieto formou žaloby pred súdom nehájil.

29. Záverom žalovaná požiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

IV.

Prejudiciálne konanie

30. Z dôvodu podania prejudiciálnej otázky týkajúcej sa výkladu dotknutých ustanovení práva Európskej únie Súdnemu dvoru bolo konanie vedené na Najvyššom súde Slovenskej republiky uznesením z 28.06.2016 sp. zn. 1Sžso/12/2016 prerušené.

31. Súdny dvor prejudiciálnu otázku akceptoval a svoju odpoveď prostredníctvom rozsudku sp.zn. C-89/16 z 13.07.2017 zaslal konajúcemu senátu Najvyššieho súdu v nasledujúcom znení:

„Článok 13 ods. 3 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, zmeneného a doplneného nariadením (EÚ) Európskeho parlamentu a Rady č. 465/2012 z 22. mája 2012, sa má vykladať v tom zmysle, že s cieľom určiť vnútroštátnu právnu úpravu uplatňujúcu sa v zmysle tohto ustanovenia na osobu, akou je žalobca vo veci samej, ktorý je zvyčajne zamestnancom v jednom členskom štáte a samostatne zárobkovo činnou osobou v druhom členskom štáte, je potrebné zohľadniť požiadavky uvedené v článku 14 ods. 5b a článku 16 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004, zmeneného a doplneného nariadením č. 465/2012.“

V.

Právne názory odvolacieho súdu

32. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) v intenciách rozsudku sp. zn. C-89/16 Súdného dvora a v medziach čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 4 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii a čl. 267 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie vyhodnotil listinné dôkazy obsiahnuté v súdnom ako aj v priloženom administratívnom spise, preskúmal rozsudok krajského postupom podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (v texte rozsudku ďalej len „O.s.p.“) s prihliadnutím na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní, a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k nižšie odôvodnenému záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, a preto rozsudok krajského súdu o zamietnutí žalôb žalobcu postupom podľa § 219 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. potvrdil.

33. Na prvom mieste Najvyšší súd zdôrazňuje, že zákonodarca výkon správneho súdnictva (najmä čl. 46 a čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) založil iba na návrhovej slobode účastníka (v preskúmvanej veci žalobcu), t.j. zodpovednosti za obranu svojich práv (vigilantibus leges sunt scriptae) v medziach čl. 13 Dohovoru o ochrane základných práv a ľudských slobôd, vybrať si podľa Občianskeho súdneho poriadku z prostriedkov ochrany ten najvhodnejší proti rozhodnutiu či postupu správneho orgánu.

34. V takto vymedzenom rámci prieskumu a po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu Najvyšší súd zdôrazňuje, že podstatou odvolaní proti rozsudku krajského súdu ako aj žaloby, ktorou sa žalobca domáha preskúmania napadnutého rozhodnutia, je skutková otázka, či na základe podkladov získaných žalovanou počas vykonaných kontrol zamestnávania zahraničných pracovníkov na území Slovenskej republiky boli dostatočne preukázané skutočnosti opodstatnene nasvedčujúce záveru, že zamestnancom žalobcu príslušné poistenia v zmysle zák. č. 461/2003 Z.z. vznikli, resp. nevznikli.

35. V prejednávacom prípade je však potrebné sa v prvom rade vysporiadať s otázkou, či vydaním napadnutých rozhodnutí došlo k porušeniu subjektívnych práv žalobcu a či je žalobca aktívne procesne legitimovaný na podanie žaloby na preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovanej týkajúce sa vzniku resp. nevzniku príslušných poistení jeho zamestnancov podľa slovenskej legislatívy. Týmito otázkami sa správne zaoberal aj krajský súd.

36. Po preverení podmienok konania v súvislosti s hore položenou otázkou Najvyšší súd vopred avizuje, že po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov týkajúcich sa porušenia subjektívnych práv žalobcu spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku o zamietnutí žaloby žalobcu. Vzhľadom na vyššie uvedené sa Najvyšší súd v svojom odôvodnení obmedzil na stručné zhrnutie a zhodnotenie právnych záverov a odvolacích námietok žalobcu, pričom na zdôraznenie správnosti rozhodnutia krajského súdu dopĺňa nasledovné.

37. Na prvom mieste musí Najvyšší súd zdôrazniť, že žalobca svoje odvolanie oprel o odvolacie dôvody týkajúce sa neúplne zisteného skutkového stavu a nesprávneho právneho posúdenia, avšak vo vzťahu k porušeným subjektívnym právam svojich zamestnancov (pibratých účastníkov). Námietky o nezákonnosti kontroly vykonanej žalovanou, porušení princípu rovnakého zaobchádzania, nepreukázaní registrovaného miesta podnikania, či absencii reálneho výkonu činnosti zamestnancami nie sú preto vo vzťahu k porušeniu subjektívnych práv žalobcu relevantné, a to z nasledovných dôvodov.

38. Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. aktívne legitimovanou na podanie žaloby na preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia. Žiaden subjekt, okrem zákonných výnimiek, ktoré v tomto súdnom prieskume nie sú naplnené, nie je aktívne legitimovaný na podanie takej žaloby v prospech ochrany subjektívnych práv inej osoby. So zreteľom na ustanovenie § 247 ods. 1 O.s.p. je nutné považovať za podstatnú náležitosť žaloby aj konkrétne tvrdenie žalobcu o tom, že bol ukrátený na svojich právach nezákonným rozhodnutím správneho orgánu, pričom musí ísť o jeho subjektívne práva vyplývajúce z právneho predpisu. Len tak môže byť posúdená otázka aktívnej legitimácie žalobcu.

39. Ako už Najvyšší súd zdôraznil v predchádzajúcich rozhodnutiach (sp.zn. 9Sžso/117/2015, 9Sžso/166/2015) žalobu podľa § 247 a nasl. O.s.p. môže podať len ten, kto bol správnym rozhodnutím ukrátený na svojich právach a nielen na svojom záujme. V správnom súdnictve pri rozhodovaní o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov súd poskytuje ochranu iba subjektívnym žalobcovým právam.

40. Žalobca v odvolaní tvrdil, že boli porušené jeho subjektívneho práva, a to právo na spravodlivý proces, zahŕňajúce právo na zákonné administratívne konanie, právo na fungovanie verejnej správy na princípe tzv. dobrej správy, právo na dodržanie základných zásad správneho konania, ako aj právo vlastníť majetok, právo na podnikanie za rovnakých podmienok ako domáce subjekty a právo na dosahovanie zisku vlastnou činnosťou nie sú dostatočným dôvodom na vyslovenie záveru o nesprávnosti rozhodnutia krajského súdu či nezákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, ak nie sú

podložené konkrétnymi zásahmi. Nestačí porušenie tvrdiť, je nutné ho aj preukázať. Žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, akým spôsobom napadnuté rozhodnutia o zániku povinného poistenia zamestnancov zasahujú do práva vlastníť majetok či práva na dosahovanie zisku žalobcu ako zamestnávateľa. Žalobcovi nebola napadnutými rozhodnutiami zakázaná podnikateľská činnosť, ani právo zamestnávať zamestnancov, a to či už občanov Poľskej republiky alebo Slovenskej republiky. Ani tieto odvolacie námietky preto nemožno považovať za dôvodné.

41. Odvolací súd má z obsahu žaloby jednoznačne za preukázané, že žalobca nenamietal porušenie svojich subjektívnych práv, ale porušenie práv zamestnancov, keď okrem nedodržania zákonnej 60-dňovej lehoty na vydanie napadnutých rozhodnutí a zásady dvojinštančnosti konania žiadne porušenie jeho subjektívnych práv netvrdil. Ako krajský súd správne uviedol, nedodržanie lehoty na vydanie rozhodnutia nie je takou vadou, ktorá by mala vplyv na zákonnosť rozhodnutia. Vo vzťahu k porušeniu princípu rovnakého zaobchádzania, vykonaniu kontroly v rozpore so zákonom, porušeniu zásady dvojinštančnosti, či prejudikovaniu rozhodnutia sa odvolací súd stotožňuje s názorom krajského súdu, že žalobca v žalobe porušenie svojich subjektívnych práv žiadnym spôsobom nevyargumentoval a ani nepreukázal. S ohľadom na vyššie uvedené musí odvolací súd konštatovať správnosť záveru krajského súdu o tom, že žalobca nebol procesne aktívne legitimovanou osobou v zmysle § 247 O.s.p.

42. Vo vzťahu k aktívnej legitímácii žalobcu si odvolací súd dovoľí odkázať na rozsudok Najvyššieho súdu v obdobnej právnej veci z 26.07.2017 sp. zn. 9Sžso/166/2015, od ktorého záverov nevidí odvolací súd dôvod sa odchyliť:

„Rovnako za správne považoval odvolací súd závery krajského súdu o tom, že žalobca nebol aktívne hmotnoprávne legitimovanou osobou. Pokiaľ žalobu žalobcu v 1. rade zamietol, rozhodol správne, pretože žalobca v 1. rade nielenže nenamietal porušenie svojich subjektívnych práv (namietal porušenie práv žalobcov v 2. až v 4. rade - zamestnancov), ale rozhodnutiami Sociálnej poisťovne nebolo zasiahnuté do majetkovej sféry žalobcu v 1. rade. V prípade bezdôvodného odvedenia poistného, by bolo poistné zamestnávateľovi v zmysle § 145 zákona o sociálnom poistení vrátené. Ani odvolací súd žiadny zásah do majetkovej sféry žalobcu v 1. rade nezistil. Prichádzal do úvahy len zásah do majetkovej sféry žalobcov v 2. až v 4. rade - zamestnancov.“

Odvolací súd nepovažoval odvolanie žalobcu za dôvodné, a preto v zmysle § 250ja ods. 3 veta druhá v spojení s § 219 ods. 2 O.s.p. potvrdil rozhodnutie krajského súdu o zamietnutí žalôb žalobcu.

43. Záverom odvolací súd, k námietke žalobcu týkajúcej sa arbitrárnosti rozhodnutia, poukazuje na to, že krajský súd sa v odôvodnení zaoberal pre prejednávajúcu vec relevantnými právnymi otázkami, a to najmä aktívnou procesnou legitímáciou žalobcu, a preto nemožno rozhodnutie, v ktorom krajský súd nedal odpoveď na všetky žalobcom nastolené otázky za arbitrárne a nedostatočne odôvodnené.

V tejto súvislosti Ústavný súd Slovenskej republiky uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom všeobecných súdov nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť tento právny názor svojím vlastným (II. ÚS 134/09, I. ÚS 417/08, III. ÚS 465/2016).

VI.

44. Pre úplnosť považuje Najvyšší súd za potrebné uviesť, že odvolanie žalobcu neobsahuje žiadne nové skutočnosti, právne významné pre uvedené konanie, s ktorými by sa krajský súd v rámci svojho konania nezaoberal. Argumenty a námietky uvedené žalobe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu preukazujúce dôvodnosť zrušenia napadnutého rozhodnutia a tie uplatnené v odvolaní, sú obsahovo totožné. Odvolacie námietky žalobcu preto nie sú spôsobilé priviesť zmenu rozhodnutia

krajského súdu, nakoľko sa krajský súd dostatočným spôsobom vysporiadal s argumentmi žalobcu a na základe dostatočne zisteného skutkového stavu a správneho právneho posúdenia dospel k záveru o potrebe zamietnutia žaloby. Odvolací súd sa stotožňuje so závermi zistenými v súdnom konaní o tom, že žalobcove subjektívne práva neboli správnym rozhodnutím priamo dotknuté a jeho námietky dôvodné.

45. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu a stanoviska žalovanej ako aj s prihliadnutím na závery vyššie uvedené a citovanú judikatúru (sp. zn. 9Sžso/166/2015) od ktorej záverov nie je v prejednávanej veci dôvod sa odchyliť, s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. s oznámením termínu vyhlásenia rozsudku postupom podľa § 156 ods. 1 a 3 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

46. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 3 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava povinnosti zaplatiť poistné je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

47. O trovách odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 a § 246c ods. 1 O.s.p., podľa ktorého iba úspešný žalobca má právo na náhradu trov tohto konania, čo v tomto súdnom prieskume nenastalo, a preto odvolací súd žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).